

ÅRSPLAN FOR SOMMERLY BARNEHAGE SA 2023- 2024

SOMMERLY

BARNEHAGE

<i>Innledning</i>	2
<i>Om Sommerly barnehage sa</i>	4
<i>Styringsdokumenter</i>	5
<i>Barnehagen som pedagogisk virksomhet</i>	6
<i>Kvalitet i barnehagen</i>	8
<i>Ledelse, organisasjons og personalutvikling</i>	9
<i>Barnehagen sitt fysiske miljø</i>	12
<i>Barnehagen som omsorgs- og læringsarena</i>	13
<i>Omsorg</i>	13
<i>Danning</i>	15
<i>Vennskap, lek og fellesskap</i>	16
<i>Forebyggende arbeid mot mobbing</i>	17
<i>Læring</i>	18
<i>Kommunikasjon og språk</i>	19
<i>Medvirkning</i>	20
<i>Fagområdene</i>	21
<i>Dokumentasjon og vurdering</i>	22
<i>Samarbeid barnehage og hjem</i>	23
<i>Gode overganger</i>	24
<i>Tidlig innsats</i>	28
<i>Barnehagens digitale praksis</i>	30

Innledning

Barnehagene i Norge er lagt under Kunnskapsdepartementet, og er dermed det første leddet i utdanningssystemet. Samtidig som vi er en del av det helhetlige utdanningssystemet er det viktig, å trekke frem barnehagens egenart. Barnehagen er en omsorgs- og læringsarena med eget lovverk og egen rammeplan.

Forskning viser at barnehager med høy kvalitet virker positivt på barns utvikling. Det er derfor et behov for å utvikle og ta i bruk kunnskap om hva som skaper og opprettholder gode betingelser for omsorg, lek, læring og danning i barnehagen. Innholdet for årsplanen til Sommerly barnehage skal være med på å sikre høy kvalitet på **omsorg og læringsmiljøet i egen enhet**.

For å jobbe systematisk og strukturert med å tilrettelegge for progresjonsutvikling hos det enkelte barn og for det faglige innholdet, har barnehagen utarbeidet en separat progresjonsplan for Rammeplanens 7 fagområder og for omsorg.

Årsplanen er bygd opp på rammeplanen 01.08.2017 og tiltak for å nå disse.

Rammeplan for barnehager, barnehageloven og barnekonvensjonen er retningsgivende for det pedagogiske innholdet. Barnehagens mål og aktiviteter knyttes opp mot rammeplanens føringer, satsingsområder, og Sommerly sin strategiplan. Vi utarbeider i tillegg periodeplaner som beskriver hvordan vi konkret arbeider med tiltakene som er fastsatt i årsplanen.

Daglig leder har det faglige ansvaret for utarbeidelse av årsplanen i samarbeid med personalet og foreldrene. **Årsplanen ble godkjent på SU møte**

Formål

Alle barnehager skal utarbeide en årsplan for det pedagogiske arbeidet i barnehagen. Krav om årsplan er hjemlet i barnehageloven og har følgende **formål**:

- Arbeidsverktøy for personalet for å styre barnehagen i en bevisst og uttalt retning.
- Utgangspunkt for foresattes mulighet til å påvirke innholdet i barnehagen.
- Grunnlag for tilsynsmyndighetene (kommunen) kontroll med barnehagen.
- Gi informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til eier, samarbeidspartnere, politikere, kommunen, foreldre og andre interessenter.

Barnehageloven regulerer barnehagene i Norge.

- *Lov om barnehager med forskrifter*

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>

Barnehageloven fikk et nytt kapittel om psykososialt barnehagemiljø (kap. 8) gjeldende fra 1 januar 2021.

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>

Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver er en viktig forskrift til barnehageloven. Rammeplanen beskriver og utdyper bestemmelsene i loven om barnehagens formål, innhold og barns medvirkning. Loven inneholder videre krav til barnehagen for å sikre at alle barn får et barnehagetilbud preget av god kvalitet. Rammeplanen bygger på barnekonvensjonen. Artikkel 3, beskriver at de voksne alltid skal ha barnets beste som grunnleggende hensyn, noe som er et overordnet prinsipp for all barnehage virksomhet. Gjeldende rammeplan er fra 1 august 2017. <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan/>

Det er utarbeidet kommunale og lokale styringsdokumenter og planer, som barnehagen vår tar utgangspunkt i. Kvalitetsplaner og fagplaner er nevnt under de ulike kapitlene i årsplanen, blant annet Kvalitetsplan for omsorgs-, leke- og læringsmiljøet i barnehagen, som beskriver kjennetegn for god voksen

praksis for de syv områdene: relasjon mellom den voksne og barna, den voksnes ansvar for lærings- og utviklingsstøtte, lek og lekemiljø, relasjon mellom barna og språk og kommunikasjon.

Sommerly barnehage har 3 faglig fokus områder for 2023 & 2024: 1. **Relasjonskvalitet og emosjonell støtte**, 2. **Inspirerende og inkluderende leke & læringsmiljø og det siste er 3. Språk.**

Våre verktøy og kartleggingsmateriale er:

- Språkløyper
- Kontaktbarometer
- TRAS & MIO
- Alle med
- Askeladden
- Egenledelseplan
- Progresjonsplan

Sommerly barnehage startet med **EBBA** som analyseverktøy for å vurdere forskningsbaserte kvalitetsindikatorer sett opp mot best mulig praksis.

Ansatte i Sommerly barnehagen er under opplæring av de **8 CLASS dimensjonene**.

<https://tf3.no/class-dimensjonene/>

Arbeidet med systematisk bruk av **analyseverktøy, metode og kartlegging** har særlig til hensikt:

- Vurdere barnehagens praksis sett opp mot forskning baserte kvalitetsindikatorer (EBBA)
- Fange opp enkeltbarn som trenger støtte
- Legge til rette for god gruppelæring
- Tilpasse og tilrettelegge for et godt allmenn pedagogisk innhold for alle barn av høy kvalitet
- Tilrettelegge for særlig høy kvalitet på relasjonsarbeidet.
- Legge til rette får gode lærings situasjoner som gir barna mulighet for å lære og trene på sosiale kompetanse. Barn skal evne å kommunisere og omgås med andre på en positiv måte, som igjen øker deres evne til å mestre problemer og frustrasjon. Disse ferdighetene er viktig for å lære og være i lek og samspill med andre mennesker. Ferdighetene vil også spille positivt inn når barna begynner på skolen, både sosialt og kunnskapsmessig. Den grunnleggende drivkraften i sosialkompetanse er å bygge videre på det positive barna gjør i stedet for å sette søkelys på det negative.

Rammeplanen for barnehagen vektlegger målrettet og strukturert arbeid med barnas naturlige ønske og evne til å lære. Det barn lærer i barnehagen, danner grunnlaget for livslang læring.

Cathrine Vedstesén

Daglig leder Sommerly barnehage s

Sommerly barnehage sa

Sommerly barnehage åpnet i 1992, og er en foreldre eid barnehage. Barnehagen ligger sentralt i et boligfelt i Garderåsen. Barnehagen har et eierstyre som består av 4 foresatte, 3 ansatt representanter og daglig leder.

Barnehagen har et ideelt formål hvor alle statlige og kommunale tilskuddsmidler tilbakeføres til barn, drift og vedlikehold av bygg; innvendig og utvendig. Barnehagen har oppgradert alle avdelinger med lyd demping, inventar og kjøkkentilgang med alle fasiliteter på alle avdelinger for å tilrettelegge for mat og matservering,

Barnehagen drives etter lov og pedagog og bemanningsnorm. Barnehagen har gode kommunikasjonsplattformer, som skal sikre at personellressurser fordeles jevnt og hensiktsmessig etter behov. En stabil og forutsigbar bemanning skal gi barn, foresatte og ansatte:

- Trygge relasjonsmøter
- Sikre oppfølging av informasjon mellom personal og foresatte
- Sikre HMS arbeidet
- Sikre gjennomføring av det pedagogiske innholdet
- Etablere et trygt arbeids, lærings og utviklingsmiljø for menneskene i bedriften

Bemannning

Sommerly har for 2023 ansatte

- Daglig leder
- 7 pedagoger
- 1 spesial pedagog
- 4 pedagogiske medarbeider
- 8 barn og ungdomsarbeidere

Vår yrkesetiske kompetanse:

- ha holdninger og handlinger som er i samsvar med barnehagens verdigrunnlag
- ha høy bevissthet om etiske utfordringer i hverdagen
- bidra til et miljø preget av anerkjennelse og respekt
- bidra til opplevelse av mestring for alle
- møte barns spørsmål og undring på en måte som bidrar til barns medvirkning og utvikling
- være tydelige modeller og bevisst egne kulturelle og verdimesse ståsteder
- ha evne til refleksjon over egen og andres praksis
- gi hverandre veiledning
- håndtere uoverensstemmelser på en god måte

Kontakt informasjon:

Cathrine Vedstesen, daglig leder

dagligleder@sommerly.no

Adresse: Ilebråtan 26

1900 Fetsund

Telefon: 63 88 72 29

Barnehagens hjemmeside:

<https://sommerly.no/index.html>

Styringsdokumenter

1. Barnehagens formål, verdigrunnlag og oppgaver

1.1 Barnehagens formålsparagraf

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.» (barnehageloven § 1 Formål, 1. ledd)

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>

Barnehagens samfunnsmandat

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskapet og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

Barn og barndom

«Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Å bidra til at alle barn som går i barnehage, får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek, er fundamentalt» (Rammeplanen s. 8)
«Barna skal møtes som individer, og barnehagen skal ha respekt for barnets opplevelsesverden. Barns liv påvirkes av omgivelsene, men barn påvirker også sine egne liv. Barnehagen skal gi rom for barnas ulike forutsetninger, perspektiver og erfaringer og bidra til at barna, i fellesskap med andre, utvikler et positivt forhold til seg selv og tro på egne evner. Barna skal møtes med empati og få mulighet til å videreutvikle egen empati og evne til tilgivelse». (Rammeplanen s. 8)

Videre sier Rammeplanen:

«Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre.

Personalet skal arbeide for å fremme forståelse for demokrati, mangfold og respekt, likestilling, likeverd, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse. Arbeidet gjøres ved å sikre et læringsmiljø i barnehagen vår hvor vi i høy grad utøver omsorg i menneskemøtene våre. Hvor vi er bevisst barnehagen som en arena for dannelse, lek og læring; som er med på å forme barns holdninger, verdier og tillit til seg selv og andre mennesker. Barnehagen vår skal bidra til trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd – og forebygge krenkelser og mobbing (Rammeplan s. 11)

Sommerly barnehage ønsker å tilby alle barn et trygt, variert, stimulerende og utfordrende læringsmiljø, uansett alder, kjønn, funksjonsnivå og sosial og kulturell bakgrunn. Barna skal få støtte av voksne, slik at de kan mestre motgang og bli kjent med egne og andres følelser. Leken skal ha en sentral og viktig plass, både når det gjelder det faglige innholdet og innhold i aktiviteter.

Arbeidet med omsorg, dannelse, lek, læring, sosial kompetanse, kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling.

Barnehagen som pedagogisk virksomhet

*«Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og dannning og gi barn mulighet for medvirkning. Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet»
Rammeplanen s.43*

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Barnehagen er en pedagogisk virksomhet, som skal ivareta brukernes rett til medinnflytelse, og sikre at barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å imøtekomme dette må barnehagen være en lærende organisasjon; hvor det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet ut fra barnehageloven og rammeplanen, og personalet møtes i refleksjonsgrupper for å samtale og debattere rundt det faglige innholdet, stiller spørsmål, og vurderer teori opp mot de praktiserende verdier og holdninger som er i barnehagen.

Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen. Planleggingen må baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe.»

(Rammeplanen s. 37)

For dette arbeidet skal:

- Daglig leder setter strategiplan for det kommende barnehageår «Til barnas beste».
- Pedagogisk lederteam utarbeider periodeplaner, satt i et års hjul for et helhetlig og samlet pedagogisk innhold.
- Team på avdeling evaluerer underveis og i etterkant av hver periode, for å justere og reflektere over effekt og resultat av det pedagogiske innholdet.
- Etter gjennomført kvalitetsanalyse gjennom EBBA og eller CLASS setter pedagogisk leder per team i samarbeid med team retning for lokalt utviklingsarbeid.
- Personalgruppen samles hver 5 uke til personalmøter for erfaringsdeling og refleksjon av det pedagogiske innhold og praksis. Alle ansatte får forståelse for metodisk arbeid med verktøyet CLASS.
- Pedagogiske ledere møtes på tvers av team hver 4 uke til Fagutviklingsmøter. Fagutviklingsmøter ledes av daglig leder, og legger til rette for erfaringsdeling på tvers av avdelingene og veiledning for fremdrift av det lokale pedagogiske innholdet på avdeling. Møtene brukes også for tilbakemelding og som inspirasjon til fremdrift av utviklingsarbeidet. Alle avdelingsledere jobber samlet med pedagogisk innhold som er satt i periodeplanen

Daglig leder setter kurs og kompetanseplan for hele personalgruppen. For 2023 og 2024, vil det være opplæring av verktøy og metode for bruk av **CLASS og EBBA**, tilbakemeldingskultur, etikk og etisk profesjonsutøvelse.

- Daglig leder setter innhold i årsplan, for å sikre at barna skal få et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen
- Daglig leder utarbeider **Strategiplanen**, i samarbeid med pedagogiske ledere. Strategiplanen har som formål å strukturere det pedagogiske innholdet, for at alle avdelinger skal kunne arbeide systematisk og gjennomgående med felles fokus og satsningsområder for hele barnehagen. Periodeplan og Strategiplan skal arbeides med parallelt. Periodeplan er satt etter et års hjul, og avdelingsleder setter selv tidsintervall for gjennomgang av de ulike fokusområder. Dette er for at avdelingsleder med team skal kunne tilpasse det pedagogiske innhold etter alder og lokale utviklingsbehov på avdeling. Hva som er lokale utviklingsbehov på en avdeling vil vise seg gjennom tilbakemeldinger fra ekstern vurdering etter møte med et tverrfaglig team i kommune, som gjennomfører en kvalitetsvurdering og avdelingen som selv har gjennomført en analyse eller kartleggingsarbeid. Gjennom analyse og kartleggingsverktøy setter avdelingsleder opp strategiske tiltak for å sikre kvalitet på det pedagogiske innholdet.
- Avdelingsleder sammen med sitt pedagogiske team har ansvar for å tilrettelegge og følge opp det pedagogiske innholdet for barnehagen og avdeling. Daglig leder har ansvar for å følge opp det pedagogiske innholdet for barnehagen og avdeling.

Strategiplan

VISJON

I Sommerly fyller vi barnas ryggsekk med tre viktige ting: *Felleskap, Nestekjærlighet & Livsmestring*

GRUNNVERDI:

Felleskap

GRUNNVERDI:

Nestekjærlighet

GRUNNVERDI:

Livsmestring

RAMMEPLAN ÅRSPLAN

PERIODEPLAN 01.03 – 15.06
Bærekraftig utvikling

RAMMEPLAN ÅRSPLAN

PERIODEPLAN 16.11-28.02
Litteratur og fortellerglede

RAMMEPLAN ÅRSPLAN

PERIODEPLAN 01.08 – 15.11
Kropp og identitet

FOKUSOMRÅDE:

RELASJONER

- Etikk
- Sensitive voksne & rollemodell
- Omsorg
- Kjennetegn på praksis: voksen- barn
- Progresjonsplan for omsorg, lek, læring og danning

FOKUS OMRÅDE:

LEK

- Fysiske miljø; rommet inne & ute
- Forebyggende arbeid mot mobbing etter mobbeloven § 41,42 og 43
- Lek og egenledelse

FOKUS OMRÅDE:

SPRÅK

- ASK (Tegn til tale)
- Høytlesning
- Språkløyper
- Munn motoriske øvelser
- Språk & egenledelse

CLASS og EBBA for dokumentasjon og vurdering av kvalitet pedagogisk innhold

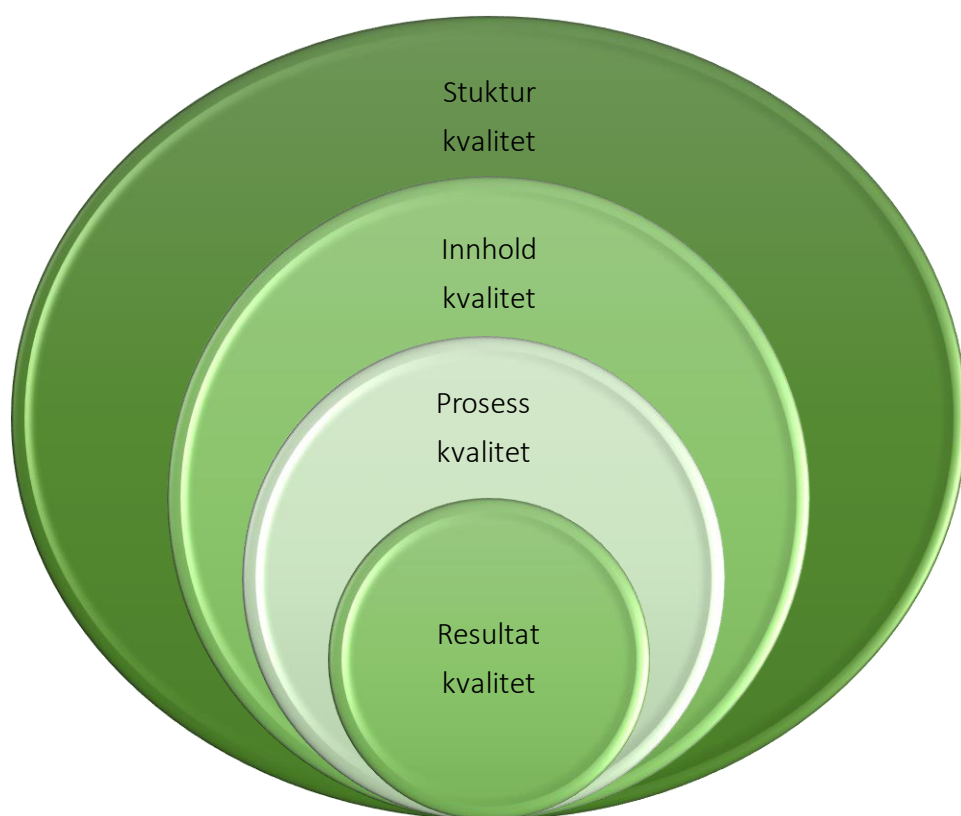
Kvalitet i barnehagen

God kvalitet i barnehagene handler om barns opplevelse av trivsel, mestring og utbytte av tiden i barnehagen. God kvalitet skal sikres gjennom kvalifisert og tilstrekkelig personale, leker, aktiviteter og tilrettelegging som er tilpasset barnas alder, bakgrunn og funksjonsnivå. I tillegg er gode bygninger og uteområder med å sikre god kvalitet. God kvalitet i barnehagen har stor betydning for det enkelte barns fungering i barnehagen, senere i skole, og i livet etterpå. Forskning viser at trygg relasjon mellom barn og voksne er avgjørende for kvaliteten.

Kvalitet i barnehagen er sammensatt og omfatter **strukturkvalitet**, **innholds kvalitet**, **prosesskvalitet** og **resultatkvalitet** som vist i figuren under. **Strukturkvalitet** handler om **ytre forutsetninger** og rammer, organisasjon og ressurser. **Rammeplanens tema** er **innholds kvalitet** og handler om **hva vi gjør**. **Prosesskvalitet** handler om **hvordan vi gjør det**. Disse skal samlet bidra til bedre **resultatkvalitet**. **Resultatkvalitet** handler om barnets opplevelse og utbytte av å gå i barnehagen. Et godt resultat er avhengig av alle sidene ved kvalitetsbegrepet, både struktur-, innholds- og prosesskvalitet

Sommerly barnehage har utarbeidet en **Strategiplan** som skal sikre at personalgruppen; individuelt og samlet som gruppe skal jobbe systematisk og strukturert med å heve **resultatkvaliteten**, innenfor utviklingsområdene; **tidlig innsats, relasjons kompetanse, språk og lek (se modell Strategiplan)** Det kommer frem av **Strategiplanen** at personalet skal jobbe med både de fysiske og organisatoriske rammene; struktur kvaliteter og prosesskvaliteter; som relasjonsområder. Prosessarbeidet skal fremmer samarbeid og fellesskap i personalgruppen.

Barnehagens verdier; **Fellesskap, Nestekjærlighet og Livsmestring (se modell for Strategiplan)** er forankret i barnehagens formålsparagraf, og forplikter derfor gjennom barnehageloven og Rammeplanen. Det har vært viktig for oss å knytte paralleller mellom barnehagen sine verdier og formålsparagrafen, slik at verdiarbeidet vårt er målrettet og forpliktende for alle som arbeider med barn i barnehage.

Ledelse, organisasjon og personalutvikling

Barnehagen som lærende organisasjon kjennetegnes ved at hele personalet er engasjerte i å skape og dele kunnskap om hvordan man best kan arbeide mot organisasjonens mål gjennom målrettet arbeid og bevisst metodebruk. En lærende organisasjon mobiliserer medarbeidernes kompetanse, og utnytter og forvalter den enkeltes potensial på en slik måte at det får en betydning for kvaliteten i barnehagetilbudet.

En kollektiv forståelse av barnehagens mål og innhold er grunnlaget for å bli en lærende organisasjon (Gotvassli, 2017:18). Lærende organisasjon er når vi hjelper hverandre med å forstå hva vi skal gjøre, hvordan vi skal gjøre det, hvorfor vi skal gjøre det, og hvorfor vi skal gjøre det akkurat slik.

I Sommerly barnehage tilrettelegger vi for at personalet individuelt og i fellesskap skal reflektere over egen og felles praksis. Personalet må utforske og bearbeide egne verdier og holdninger, for å skape **felles mentale modeller**. Med felles mentale modeller menes de grunnleggende **felles forestillingene i en organisasjon**. Gjennom felles drøfting og forståelse av eksisterende og etablerte modeller og forestillinger kan man så bygge nye modeller som har god felles forankring i virkeligheten (Peter Senge, 2004).

For dette arbeidet bruker personalet:

- Felles metoder og verktøy for å fremme refleksjon og analyse av egen og barnehagens sin praksis; CLASS og EBBA.
- Barnehagens felles verdier skal være veiledende og forpliktende for vårt etiske arbeid i alle våre menneskemøter.
- **Strategiplanen** skal gi oversikt over vårt felles faglig innhold/ mål for det pedagogiske innholdet for alle som jobber i Sommerly.
- Progresjonstrapp planen med kjennetegn for god voksen praksis, for didaktisk planlegging av smågrupper og oppfølging av enkeltbarn.
- Periodeplaner, som er satt inn i et felles årshjul med 3 avklarte perioder skal sikre felles retning og faglig innhold, være utgangspunkt for felles refleksjon og dokumentasjon.
- Personalmøter for å informere, inkludere og skape felles forståelse for retningen som er satt for det pedagogiske arbeidet for alle ansatte.
- Avdelingsmøter for å planlegge, samkjøre og sette retning for det pedagogiske innholdet på avdeling
- Et analyseverktøy for å sikre en kvalitetsvurdering av klima på avdeling. Verktøyet skal være utviklet gjennom forskning eller fagmiljøer; Udir, kunnskapsdepartementet og eller forskningssentret i Stavanger / andre forskningsgrupper; Ratib Lekhal, Maybritt Drugli m.fl.
 - Kontaktbarometer
 - EBBA
 - CLASS

Målet er at barnehagens pedagogiske praksis er i kontinuerlig utvikling for å sikre høy kvalitet i barnehagetilbudet.

Ledelse:

Strategisk og mestringsorientert ledelse

Ledelsen skal sørge for at personalet utvikler en felles forståelse for oppdraget som er gitt i barnehageloven og rammeplanen og sikre gode systemer og prosesser for målrettet utviklingsarbeid. Ledelsen har ansvaret for å igangsette og vedlikeholde hensiktsmessige læringssløyfer som inkluderer medskapning. God ledelse vil

være å utvikle både de teoretiske og erfaringsbaserte kunnskapsformene, og tilrettelegge for utforskende kollektive refleksjonssamtaler som fører til bedring av personalets praksis (Gotvassli, 2017:19).

For dette arbeidet skal:

- Daglig leder sammen barnehagelærere sette **Fokusområder i Strategiplanen**
- Barnehagelærer utarbeide 3 periodeplan-områder, som er satt inn i et års hjul, for å samkjøre felles pedagogisk retning for hele barnehagen (**Se modell for Strategiplan**)
- Barnehagelærer involvere og inkludere medarbeidere i planlegging og gjennomføring, samt evaluering og dokumentasjon for de 3 periodene, gjennom året.
- Daglig leder legge til rette for Fagutviklingsmøter hver 4 uke (**Se modell for Fagutviklingsmøter**), hvor barnehagelærere for de yngste, og barnehagelærere for de eldste barna samles. Det er daglig leder som leder fagutviklingsmøtene, hvor barnehagelærere deler inn planer og tiltak for å nå mål som kommer frem av Strategiplanen på avdeling. Daglig leder skal støtte, gi råd, veilede og åpne opp for at ledere som deltar får tilgang og mulighet til erfaringsdeling. Innholdet fra Fagutviklingsmøtene deles på avdelingsmøtene, og på personalmøter. Slik sikrer barnehagen hensiktsmessige og gode læringssløyfer, hvor pedagogiske mål, barn, personal, foreldre og medskapning blir ivaretatt.
- Det etableres arbeidsgrupper hvor våre 4 avdelinger er representert, for å planlegge og sette pedagogiske planer og innhold som er gjeldende for hele barnehagen. I dag har barnehagen 2 arbeidsgrupper som utvikler progresjonstrapp planer.
- Det er også etableres arbeidsgruppe for ASK og Tegn til Tale, hvor hele personalet er representert.

Mestringsorientert ledelse

Mestringsorientert ledelse er når barnehagen, systematisk utvikler et klima i barnehagen preget av tillit og som bygger på personalets mestringsopplevelse. Mestringsorienterte ledere skaper både retning, mening og gir individuell oppmerksomhet.

For dette arbeidet skal:

- Daglig leder har ansvar for å være faglig oppdatert, og aktivt deltagende når ledelsesmål for hele barnehagen skal etableres. Daglig leder skal bruke forskningsbasert teori, som viser seg å ha en særlig betydning for å skape et trygt og inkluderende arbeidsklima for alle ansatte, barn og foreldre.
- Daglig leder har ansvar for å gi opplæring/ overføring av kunnskap til ledere og følge opp dette arbeidet gjennom Fagutviklingsmøter og ute på avdeling.
- Ledere (barnehagelærere) skal legge til rette for og aktivt bruke **3 faktorer** som viser seg å ha særlig positiv effekt på enkeltmenneskers trivsel og for det helhetlige arbeidsmiljø.
- Leder (barnehagelærer og daglig leder) skal sørge for at personalet på avdeling utvikler en **felles forståelse** av innholdet for de **3 faktorene**. Videre skal leder støtte, veilede, og tilrettelegging for både teoretisk og praktisk forståelse og bruk av begrepene i hverdagen. Sammen skal personalet utvikle gode samarbeidsmetoder og etablere et inkluderende og trygt arbeidsklima, hvor medvirkning og medskapning er særlig viktig.

3 Faktorer

1. Mestringstro
2. Autonomi
3. Prososial motivasjon

1. Mestringstro

Begrepet mestringstro (self efficacy) satt på dagsorden i 1997 når psykologien Albert Bandura kom med boken: Self-Efficacy; The Exercise of Control.

Bandura (1997) definerer begrepet mestringstro som:

MESTRINGSTRO ER EGEN TRO PÅ Å MESTRE EN BESTEMT OPPGAVE/SITUASJON

Mestringstro er med andre ord troen på at man selv har evnen til å organisere og utføre den handlingen som kreves for å nå det ønskede målet. Blant de mekanismene som styrer eget initiativ til å handle, er ikke noe mer virkningsfullt enn troen på egen evne til å mestre, altså mestringstro (Bandura 1993).

Det er troen på at man selv har evnen til å organisere og utføre den handlingen som kreves for å nå det ønskede målet.

Hvor høy mestringstro en person har, spiller en stor rolle i hvordan en tilnærmer seg nye oppgaver og hvordan man setter mål for hvor godt man tror man kan prestere. Det som kjennetegner personer med høy grad av mestringstro er at de tror de vil lykkes med gjennomføringen av en oppgave eller situasjon. Mens en person med mindre mestringstro vil ha liten tro på at han vil lykkes. Personer kan likevel ha høy mestringstro innenfor en oppgave, og lav mestringstro innenfor en annen. Personer med høy grad av mestringstro ser på forandringer som noe som må mestres, mens personer med lav grad av mestringstro har en tendens til å mislike endringer (Bandura, 1989). (hentet fra 10 faktorer)

#Sterkalene

2. Autonomi

Det er medarbeidernes opplevelse av å ha mulighet til å jobbe selvstendig og gjøre egne vurderinger i jobben sin, basert på egen kompetanse, og innen en definert jobbrolle.

Ved å få muligheter til å jobbe selvstendig opplever man tillit og positive forventninger fra sine medarbeidere og leder. Tillit er i seg selv motiverende og gir høyere mestringstro.

Ikke alle medarbeidere kan få like mye selvstendighet i sitt arbeid som de ideelt sett ønsker, for eksempel hvis de jobber tett sammen med andre medarbeidere (som ved barnehage). Høy rolleklarhet, det vil si tydelig kommunikasjon av den enkeltes rolle og arbeidsoppgaver, og behovet for å koordinere med andre, er da avgjørende for at medarbeiderne (alle) skal oppleve den selvstendigheten de får som god og tilstrekkelig.

- Tiltak: å jobbe kontinuerlig med verktøy «Lagkvalitet» og god oversikt over fordeling av arbeidsoppgaver, ansvar og rutiner m.m.

(hentet fra 10 faktorer)

#Sterkalene

3. Prososial motivasjon (nytteorientert motivasjon)

Prososial motivasjon er å oppleve at man kan gjøre noe nyttig og verdifullt for andre, også kalt prososial motivasjon. Dette er en viktig drivkraft for mange!

Prososial motivasjon handler om å være motivert til å bidra til andres måloppnåelse, i vid forstand. Det kan dreie seg om å hjelpe kolleger til å gjøre en god jobb eller levere viktige tjenester til andre.

Et viktig virkemiddel for å stimulere til økt nytteorientert motivasjon, er bevisstgjøring og synliggjøring av den konkrete nytten og betydningen av hva hver enkelt medarbeider gjør.

- Det er viktig for meg å kunne jobbe med noe som er til nytte for andre!

- Tiltak: bruke «Lagkvalitet» Signatur styrker- hva er dine kollegaers styrker –Hva er dine styrker – hva kan du gjøre for å motivere- styrke- støtte andre?

Å kunne få lov til å støtte din kollega til å mestre, utføre og gjennomføre noe den selv ikke hadde trodd den ville klare – er en fantastisk opplevelse! **#Sterkeresammen!**

Kunnskaps- og barnehagebasert praksis

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet med klart definert samfunnsoppdrag.

Kvaliteten på tilbudet er av stor betydning og stiller krav til en kunnskapsbasert praksis. Med kunnskapsbasert praksis forstår vi at den pedagogiske virksomheten er faglig forankret, gjenstand for kritisk refleksjon og at praksis endres i tråd med ny kunnskap.

For å lykkes i arbeidet med å utvikle kvaliteten av barnehagetilbudet må arbeidet, i tillegg til å være kunnskapsbasert, være barnehagebasert. Dette betyr at hele personalet er engasjerte i å dele og utvikle kunnskap om hvordan de best kan nå virksomhetens mål slik at det fører til endring og utvikling av ny praksis i hele barnehagen.

For dette arbeidet skal:

- Daglig leder til enhver tid være faglig oppdatert innenfor siste forskning på barnehage feltet.
- Daglig leder skal sikre kunnskapsoverføring, og planlegge kurs og kompetanseplan som sikrer at hele personalet har den siste teorien som er forskningsbasert på barnehagefeltet til enhver tid.
- Daglig leder skal tilrettelegge for at teori omdannes til praksis og at hele personalet får mulighet til å virke inn på planlegging og gjennomføring.
- Ledere skal gjennom sitt ledelsesarbeid i barnehagen og på avdeling sikre god planlegging, god (for) forståelse av pedagogisk innhold, metodevalg og verktøy og etablere læringssløyfer.
- Leder skal sørge for med involvering og medskapning i prosessarbeidet.

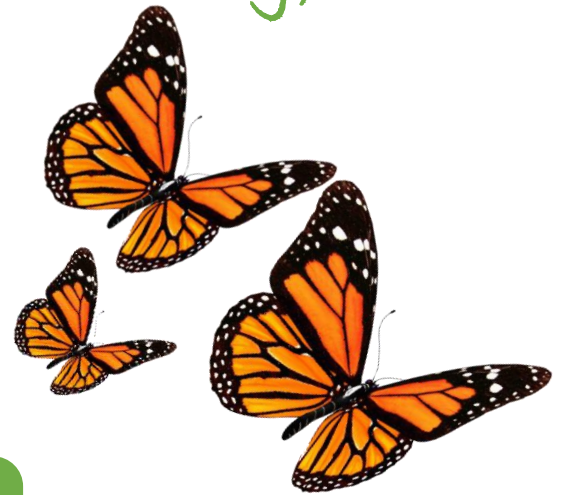
Endrings- og utviklingsorientert praksis

Barnehagen er del av et samfunn som er i kontinuerlig endring. Dette betyr at barnehagen ikke vet hvilket samfunn og hvilke kompetansekrav barna vil møte i framtiden. For at barnehagens praksis skal endres i tråd med nye behov og ny kunnskap må barnehagen være endrings- og utviklingsorientert og forstå sin rolle som samfunnsaktør. Dette forutsetter endrings- og utviklingsorienterte holdninger hos ledelse og personalet som søker etter muligheter for bedre praksis

Barnehagen sitt fysiske miljø

Barnehagens fire avdelinger:

- Minsten: 0 – 3 år med 16 plasser
- Byggeklossen: 2 – 4 år med 16 plasser
- Snekkern: 3 – 6 år med 19 plasser
- Lekestua: 3 – 6 år med 19 plasser

Fysisk miljø som fremmer alle barns utvikling

«Barnehagen skal bidra til trivsel og glede i lek og læring og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap.»
(Barnehageloven § 1 Formål, 3. ledd)

Barnehagens fysiske miljø skal utformes slik at alle barn får gode muligheter for å delta i lek og andre aktiviteter. I tilretteleggingen av det fysiske miljøet må det tas hensyn til at barn i ulike aldre og med ulikt ferdighetsnivå skal bruke de samme arealene. Barn i småbarnsalderen har stort behov for (avgrenset) tumleplass ute og inne, og for ro/hvile og konsentrasjon. Utformingen må ta hensyn til at barn har behov for å danne grupper og at det foregår ulike aktiviteter på samme tid. Tilgjengelige leker og materiell i et oversiktlig og fleksibelt miljø skaper grunnlag for barns lek og aktiviteter og for organiseringen av ulike læringssituasjoner (*Miljørettet helsevern for barnehage og skole*)

I Sommerly barnehage har vi fleksibelt inventar/skillevegger og møbler tilpasset barnets høyde. Med mobile reoler og fleksible skillevegger kan vi gjøre om størrelse på lekerom/grupperom etter barnas behov og interesser. Det var viktig for oss at møblene hadde en pedagogisk funksjon i form av at de skulle kunne

benyttes til dokumentasjon og verktøy for språkformidling. På småbarns avdelingen vår har vi satset på innkjøp av møbler og inventar som inviterer til taktil utforskning og trigger barna til å være nysgjerrige ved bruk av hendene og øynene. Skillevegger er lave, slik at barna ser de voksne og rommet er åpent for godt overblikk for både ansatte og barn

I vår barnehage er spise (lunsj) rommet i de lokalene som aktivitetsrommet, derfor er det viktig for oss å ha møbler som imøtekommer begge disse behovene på en optimal måte.

Ute området vårt består av gress, trær, asfalt, grus, bark og sand. Området er delt opp i ulike soner, slik at de innbyr til ulike aktiviteter og samspill. Lekeapparater er tilpasset både barn over og under 3 år. Sommerly har også en stor grillhytte med amfi, som innbyr til lek, samlingspunkt for måltider og utegrilling.

Naturområdet vårt innbyr til ulike grovmotoriske øvelser, ved at det er satt opp ulike naturapparater som innbyr til både krevende og enkle øvelser for barna innen balanse, styrke og utholdenhet, og viktigst av alt for lekent samspill.

Barnehagen som omsorgs- og læringsarena

Omsorg

Rammeplanen: Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for.

Omsorg i barnehagen handler om relasjonen mellom voksen og barna og om barnas omsorg for hverandre. Å gi barn mulighet til å gi hverandre og ta imot omsorg er grunnlaget for utvikling av sosial kompetanse, og er et viktig bidrag i et livslangt læringsperspektiv.

Omsorg er en kvalitet i relasjonen mellom mennesker. Viktige elementer i en omsorgsfull relasjon er romslighet, lydhørhet, sensitivitet og innlevelse. Dette forutsetter voksne som er oppmerksomt nærværende i møte med barn, og som er villige til å inngå i samspill. Videre handler omsorg om voksne som ser, forstår og ivaretar barns ulike behov. Gjennom god omsorg utvikler barnet trygg tilknytting til personalet, og denne tilknyttingen er viktig for barns utvikling (Drugli 2010).

Omsorg skal prege alle situasjoner i barnehagen og god omsorg skaper trygghet og trivsel som igjen fører til at barna utvikler tillit til seg selv og andre

Personalet skal:

- ivareta barnas behov for fysisk omsorg, inkludert behov for ro og hvile
- legge til rette for at barna kan knytte seg til personalet og til hverandre
- sørge for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen
- møte alle barn med åpenhet, varme og interesse og vise omsorg for hvert enkelt barn
- være lydhør for barnas uttrykk og imøtekomme deres behov for omsorg med sensitivitet
- støtte og oppmuntre barna til å vise omsorg for andre og til selv å kunne ta imot omsorg
- bidra til at barna kan utvikle tillit til seg selv og andre.

*Årsplan skal vise hvordan barnehagen arbeider med omsorg, lek,
danning og læring
Her må progresjon tydeliggjøres!*

Sommerly barnehage utarbeidet en progresjonsplan for omsorg.

Progresjon betyr jevn fremgang, utvikling eller økning. Innen pedagogikk betyr progresjon at har en man har en gradvis økning av vanskelighetsgraden i undervisningen. (Store norske leksikon)

Det kan være vanskelig å planlegge og forstå progresjon i kjernebegreper som omsorg, lek, læring og danning. For å planlegge progresjon i omsorg, må personalet først tenke gjennom hva omsorg er (?) og hvordan det skal praktiseres. Omsorg er et overordnet begrep, som omhandler *relasjoner*.

Profesjonell omsorg, kan defineres som 'oppmerksomhet, ansvar, kompetanse og mottakelighet for andre (Tholin, 2018).

Dette betyr omsorg i praksis:

- Åpen og sensitiv voksen
- Responderende og bekreftende samspill
- Affektiv inn toning i interaksjonen
- Den voksne skal Varm og kjærlig voksen
- Åpen og sensitiv voksen
- Responderende og bekreftende samspill
- Affektiv inn toning i interaksjonen

Hvordan skal ansatte i Sommerly barnehage arbeide med omsorg i barnehagen:

- Dokumentere og reflektere over våre egne arbeidsmåter og praksiser
- Bruke omsorgsbegrepet mer bevisst – barnehagen som omsorgsarena, barnehagens omsorgsmiljø osv.

Danning

Rammeplanen: Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltagelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur.

Dannelsesprosessen starter med livet selv, og den pågår gjennom hele livet. Mennesker er hele tiden under utvikling og endring, og utviklingen skjer aldri isolert, men i samspill med andre.

Gjennom forskning har det vist seg at det er først og fremst læring og utvikling av barnets sosiale kompetanse som gjør dem bedre rustet til å mestre utfordringer i samspill, lek og kommunikasjon her og nå, men også senere i livet. I samspill med andre utvikles vår identitet og selvbilde. Barnet speiler seg i hvordan menneskene møter dets følelser og ferdigheter. Gjennom speiling så vil barnet oppleve seg som et betydningsfullt menneske i fellesskapet eller det motsatte. Perioden fra barnet er 0- 6 år er av særlig betydning for nettopp utvikling av barnets selvbilde, og det vil påvirke barnets sosiale og kunnskapsmessige utvikling. Sosial kompetanse gjør barnet også bedre rustet til å *mestre selvregulering*.

Selvregulering:

For at barn skal være godt rustet til å utforske og lære; både de sosiale samspillsregler og fagområder knyttet til realfag i barnehagen, må de lære seg å regulere **aktivitetsnivået, oppmerksomheten, følelsene og atferden sin**.

Reguleringen læres i samspill med andre. Samtidig utvikler barna også egne teknikker for regulering, som for eksempel å søke en kjent voksen for trøst og hjelp. «Nyere forskning tyder på at gode ferdigheter i å kunne regulere og lede seg selv kan være viktigere enn intelligens og sosioøkonomisk bakgrunn for å kunne mestre samfunnets krav. Egenledelsesferdigheter er formbare, på samme måte som språk og motorikk», så må barnet få mulighet til å øve på disse ferdighetene. Det er viktig at den voksne er tett på og aktive i lek & samspill med barna, slik at barna kan få veiledning. De fleste barna i barnehagealder lærer ikke selvregulering «av seg selv» sammen med andre. Det er helt nødvendig og sentralt at det er voksne til stede, som kan hjelpe barna i mentaliseringen (*kunne se seg selv utenifra og andre innenifra*)

Barnehagen er en unik arena hvor barna kan få mange muligheter til å øve seg på, og utvikle/ mestre sosiale ferdigheter.

Selvregulerende atferd krever at barnet har Egenledelsesferdigheter. Dette handler om *oppmerksomhet, impulshemming, planlegging, igangsetting, fleksibilitet, organisering, og egenvurdering*.

Utviklingen av en del av disse ferdighetene er knyttet til aldrer og modning. Men barnet trenger tidlig å være i mange lærings situasjoner som gir de erfaringer og redskaper for å håndtere de ulike samspills situasjonene – og opplevelser knyttet i forhold til dem. At det er anerkjennelse og tillitt mellom barn og voksne er avgjørende for læringsutbytte til barna i disse situasjonene. Personalet i Sommerly skal støtte og være tilstedeværende voksne i samspill med barna – og for barna seg imellom.

Barn som mestrer selvregulering, kan tilpasse sin egen atferd til ulike situasjoner, og er bedre rustet til å delta i og dra nytte av læringsaktiviteter. Sosial kompetanse fremmer utvikling av barnas

selvreguleringsferdigheter. Ferdigheter som fremmer læring er grunnleggende for å ha empati, mestre følelser og løse problemer.

Mestre følelser:

Barn som kan kjenne igjen følelser hos seg selv og klarer å roe seg. Barn lærer strategier som hjelper dem til å hindre at sterke følelser leder til negativ atferd. Barn som kan beholde roen har større forutsetninger for å kunne bruke andre ferdigheter og løse problemer. Dette hjelper dem til å komme bedre overens med andre og ta gode valg.

Empati:

Gjennom sosial kompetanse lærer barnet de ferdigheter som er nødvendige for utvikling av empati, som å identifisere følelser hos seg selv og hos andre og kunne forstå andres perspektiv. Barn som kan forstå hva andre personer føler er bedre rustet til å håndtere sine egne sterke følelser og løse problemer som kan oppstå i lek og samvær med andre.

Vennskapsferdigheter og problemløsning:

Barn som kan løse konflikter med jevnaldrende er mindre tilbøyelig til å være impulsive eller sinte. Barna lærer metoder for å løse relasjonsproblemer med jevnaldrende og ferdigheter for å få og for å beholde venner.

Sosial kompetanse vil fungere som en **rød tråd** i det pedagogiske arbeid i barnehagen. Progresjonsplan i forhold til barns læring arbeides parallelt sammen med periodeplanene som viser til hvordan vi jobber med de syv fagområdene. Det er også progresjon i tiltakene til de ulike områdene

Oppsummering:

Ifølge rammeplanen er danning en livslang prosess som blant annet handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Danning skjer i samspill med omgivelsene og med andre og er en forutsetning for meningsdanning, kritikk og demokrati.

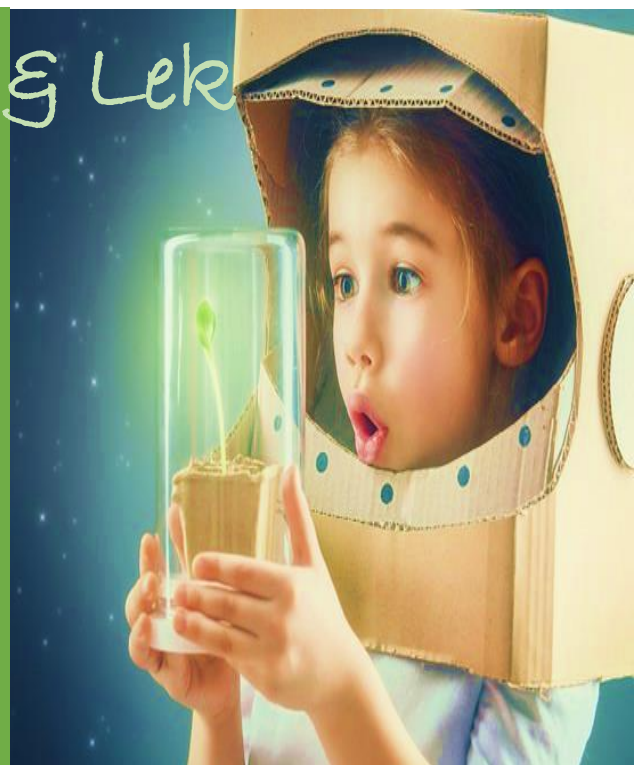
Gjennom gode dannelsprosesser utvikler barna evnen til å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen, og til å se seg selv som et verdifullt medlem av et større fellesskap.

Danning i barnehagen har som mål at barn skal utvikle selvstendighet og trygghet på seg selv som individ og egen personlige og kulturelle identitet.

Vennskap, Fellesskap & Lek

Rammeplanen: Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek – alene og sammen med andre.

Rammeplanen: Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.

For vennskap, Fellesskap og Lek skal personalet i Sommerly barnehage:

- Tilrettelegger for at barn kan få leke sammen med andre barn i samme alder på tvers av avdelingene. Det er ikke en selvfølge at barn får venner på egen avdeling. Derfor er det viktig for oss å tilrettelegge for lek og sosialt samspill på tvers av våre avdelinger. Slik at vi kan øke sannsynlighet for at alle barn kan få en å leke med/ støtte utvikling av vennskap.
- Ha søkelys på å tilrettelegge og skape gode, innbydende lekesoner inne og ute, for å inspirere til lek og samspill med andre barn. Gjennom lek utvikler barn sosial kompetanse.
- Skape gode lekesoner og allsidig lekemateriale som er tilpasset den enkelte aldersgruppe på avdeling er viktig for å støtte barns uttrykk; kroppslig, verbalt og emosjonelt.
- Etablere leken slik at barn opplever en god selvfølelse og en følelse av kompetanse og mestring.
- Tilrettelegge for at barn gjennom lek og samspill med andre barn lærer og utvikler barn samarbeidsevnen, som er viktig i rolleleken og de tre prinsipper som er sentrale for å mestre og lykkes i samspill med andre: Enighet, gjensidighet og turtaking.
- Tilføre leken rekvisitter og materiale som stimulerer fantasi og kreativitet hos barna.
- Gi rom for at barna skal få tid til å leke sammen. Leken har stor betydning for barns sosiale relasjoner. I leken skaper barnet situasjoner som hjelper det med å håndtere virkelighetens krav, og i leken kan barnet prøve seg frem for å oppdage og bli klar over seg selv. Altså, bli kjent med seg selv og omverdenen.

Forebyggende arbeid mot mobbeatferd

Inkluderende miljø handler om barnets opplevelse av å høre til og å være en betydningsfull person for fellesskapet i barnehagen. Et inkluderende miljø er avgjørende for barnets trivsel og utvikling. Dette forutsetter at personalet støtter barnas identitetsutvikling og positive selvforståelse. Videre at personalet støtter barnas aktivitet, engasjement og deltagelse og verdsetter og synliggjør ulike behov, meninger og perspektiver i fellesskapet. Et inkluderende miljø forutsetter personale med god relasjonskompetanse som er varme, engasjerte, ansvarlige, tilstedeværende og profesjonelle (Melvold, 2016). **Krenkelser og mobbing** oppstår når vi ikke lykkes med å skape inkluderende miljø. Gjentatt negativ adferd mot barn kan bare skje i et miljø som tolererer mobbeatferd, og som mislykkes i å lære bort gode sosiale ferdigheter (Roland og Cosmovici Idsøe, 2017).

Mål:

Alle barn opplever og bidrar til et inkluderende miljø som fremmer barns trivsel og utvikling.

Kvalitetskriterier

- Alle barn opplever tilhørighet og at de er betydningsfulle for fellesskapet.
- Alle barn opplever og bidrar til trygghet, vennskap, trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd.
- Hele personalet tar ansvar for et inkluderende miljø.

Alle barn skal oppleve tilhørighet og at de er betydningsfulle for fellesskapet. Tilhørighet innebærer en følelse av å høre til noen, høre hjemme et sted. Opplevelsen av å være betydningsfull for fellesskapet innebærer følelsen av at det faktisk spiller en rolle for noen andre hva du gjør eller ikke gjør. Barn som opplever seg som en betydningsfull del av fellesskapet viser dette gjennom aktiv lek, vitalitet, nysgjerrighet, spontanitet, trygghet, humor og glede.

Barnehagen skal ha et trygt læringsmiljø der barna tilegner seg og prøver ut sosiale ferdigheter. Det å regulere egne følelser, gjenkjenne og skille mellom ulike følelser både hos seg selv og andre er selve

grunnlaget for å fungere i samspillsrelasjoner og en viktig dimensjon ved psykisk helse. Prososiale ferdigheter som å dele, inkludere, vise empati og forståelse for andre er viktige ferdigheter og en forutsetning for å bidra til andre barns inkludering. Evnen til å hevde egne meninger og synspunkter på en hensiktsmessig måte er også en viktig sosial ferdighet.

Hele personalet tar ansvar for et inkluderende miljø. Et personale som tar ansvar for et inkluderende miljø gir emosjonell og atferdsmessig støtte til læring og utvikling og organiserer barnehagedagen på en måte som fremmer barnas trivsel og opplevelse av fellesskap. Personalet sikrer et inkluderende miljø ved å være proaktive i arbeidet med å opparbeide gode og respektfulle relasjoner, ved å være oppmerksomme, sensitive og pådrivere for praktisering av en anerkjennende væremåte i møte med andre.

Trygghetssirkelen (Circle of Security) beskriver på hvilken måte voksen-barnrelasjonen har betydning for det enkelte barns trygghet. Det er vesentlig at personale kan se seg selv utenfra og samtidig forstå barnet innenfra (Brandtzæg, Torsteinson og Øiestad, 2017:40). Forskere på mobbetema anbefaler den **«autoritative voksne»** som betyr et personale som er varme, støttende og omsorgsfulle overfor barn, samtidig som de stiller krav til positiv atferd (Olweus 2011, Roland 2014 og Lund 2015 i Roland og Cosmovici Idsøe, 2017:79).

- For kjennetegn på god praksis vises det til i barnehagens progresjonsplan.
- Plan for forebyggende arbeide mot mobbing

Rammeplanen: I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt.

Barna skal oppleve en læringsarena hvor deres undring og læringslyst står i sentrum. Barna er på ulike nivåer og vi skal møte de der de er. Vi som barnehage skal tilrettelegge for læringsprosesser som fremmer læring, nysgjerrighet, vennskap og fellesskap.

For å tilrettelegge og skape gode læringssituasjoner skal personalet i Sommerly barnehage:

- Jobbe målrettet mot et inkluderende fellesskap der alle barna føler seg trygge og anerkjent.
- Berike og støtte barnas initiativ, nysgjerrighet, læringslyst og undring.
- Støtte barnas tiltro til sine egne evner og muligheter
- Sørge for at innholdet i barnehagen er under stadig utvikling og progresjon for å kunne møte barna der de er.
- Sørge for allsidige, varierte erfaringer, utfordringer og opplevelser som styrker barnas mestringsfølelse og utvikling.

- Møte barna der de er, og er barnas støttende stillas.
- Se enkeltbarnets proksimale utviklingssone, hvor barnet befinner seg, og hva barnet kan klare å oppnå med hjelp fra oss.
- Oppfordre barna til å hjelpe hverandre.
- Skape felles opplevelser og legge til rette for lek.
- La barna oppleve glede og mestring i læringen.
- Delta på svømmeopplæring

Å etablere et helhetlig læringsmiljø

Handler om å tilrettelegge for at barnehagen er en dannelsesarena; hvor omsorg, lek, relasjonell og faglig læring inngår som en helhetlig tenkning og praksis i hverdagen. At personalet med sin bærende kultur sammen med systemet jevnlig skal bli analysert og vurdert av personalet selv, gjennom refleksjon. Samtidig skal barnehagen bruke innspill og brukerundersøkelser fra foresatte på en god og hensiktsmessig måte Omsorg, læring, lek og danning

Barnehagens innhold bygger på et helhetlig læringssyn, hvor lek, omsorg, læring og danning ses i sammenheng. Det er en nær sammenheng mellom omsorg og læring. Når barn føler seg trygge og ivaretatt, er utgangspunkt for læring det beste. Samtidig har et omsorgsfullt samvær mellom barn og personale et innhold. Utforskning, samtaler og erfaringer er sentrale læreprosesser i barnehagen.

Kommunikasjon & Språk

Rammeplanen: «Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling. I barnehager for samiske barn i samiske distrikt skal barnehagen fremme barnas samiskspråklige kompetanse».

Rammeplan s.23

Å utvikle språk er noe av det viktigste som skjer i et barns liv. Gjennom språket lærer vi å forstå oss selv og omgivelsene rundt oss, og det hjelper oss til å reflektere og organisere tankene våre. Språk gir oss identitet, fellesskap med andre mennesker og tilhørighet i det samfunnet vi lever i. En forsinket utvikling vil derfor ikke være bare et språklig problem, men noe som berører hele livssituasjonen for den som rammes. Den kan påvirke barns utvikling sosialt, emosjonelt og intellektuelt, og øke risikoen for senere lese- og skrivevansker, lærevansker og psykososiale vansker. (Bredtvet kompetansesenter)

Småbarnsalderen er den grunnleggende perioden for utvikling av språk.

Samhandling gjennom kroppsspråk og lek med lyder er en vesentlig del av barnets måte å nærme seg andre mennesker på. Voksne som oppfatter og bekrefter barns uttrykk og samtidig setter ord på deres inntrykk og opplevelser, er av avgjørende betydning for videre utvikling av talespråket.

Barnehagen må sørge for at alle barn får varierte og positive erfaringer med å bruke språket som kommunikasjonsmiddel, som redskap for tenkning og som uttrykk for egne tanker og følelser.

Alle barn skal få tilbud om et rikt og variert språkmiljø i barnehagen. Noen barn kan ha sen eller ulike hindringer for språkutvikling. De skal få tidlig og god hjelp, både i barnehagen, men også i samarbeid med PPT og logoped i tilfeller hvor det er et behov.

Metoder og verktøy vi i vår barnehage har god kjennskap til er:

- Snakkepakken,
- Språk løyper,
- Språkkista og bruk av visuell støtte,
- ASK; tegn til tale, dagtavle og kommunikasjons kort

På vår småbarnsavdeling er det lagt særlig vekt på taktil, visuell og auditiv sansning gjennom bevisste material valg; som vannboblør, prosjektor med bevegelig bilder av dyr og farger og musikk. Skillevegger og veggmateriale innbyr til taktile utfordringer og samspill.

Rammeplanen: Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven § 1 og § 3, Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1.

For dette arbeidet med medvirkning har Sommerly barnehage utarbeidet en progresjonsplan, med barnehagens 7 fagområder og kjennetegn på god voksenpraksis. Planen sitt formål er å kvalitetssikre barnehagens læring – og utviklingsmiljø med utgangspunkt i Rammeplanen for barnehager og ny forskning om barnehagebarns læring og utvikling. Planen skal være et verktøy for å utvikle, endre og vurdere praksis, og den består av flere områder som skal sikre god omsorg og læring i barnehagen.

Planen vil være en del av vår kvalitetsvurdering for å sikre høy kvalitet på relasjonsarbeidet og barns rett til medvirkning i barnehagen. Barnehagen skal ha en plan for praksis av etisk tilnærming i alle våre menneskemøter. Ansatte skal vurdere kvaliteten i alle våre menneskemøter, da med verktøy og metoder som kontaktbarometer og ståstedsanalyse. Refleksjon over vår yrkesetiske praksis skal være gjennomgående, både i forkant, underveis og i etterkant av alle våre menneskemøter. Refleksjon og tilrettelegging for delingskultur er viktige elementer for god praksis og at barnehagen skal ha være en lærende organisasjon.

Områdene presenteres i følgende rekkefølge:

1. Relasjon mellom den voksne og barna
2. Voksenledelse
3. Lek
4. Relasjon mellom barna
5. Språk
6. Medvirkning
7. Samarbeid barnehage – hjem

Planen er en del av årsplanen, men utarbeidet som en egen plan ved siden av årsplanen. Dette er for at planen brukes aktivt inn som en del av den didaktiske planleggingen.

Se egen plan for progresjon og kjennetegn på god voksen praksis.

Fagområdene

«Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold»
«Barnehagens verdigrunnlag og formål skal gi retning for og prege arbeid med fagområdene, og barnas rett til medvirkning skal ivaretas. Barnas lek danner et viktig grunnlag for arbeidet med fagområdene. Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag.»

Rammeplanen s. 47 – 56

Barnehagens fagområder

Trykk på link for å lese:

- 1) [Kommunikasjon, språk og tekst](#)
- 2) [Kropp, bevegelse, mat og helse](#)
- 3) [Kunst, kultur og kreativitet](#)
- 4) [Natur, miljø og teknologi](#)
- 5) [Antall, rom og form](#)
- 6) [Etikk, religion og filosofi](#)
- 7) [Nærmiljø og samfunn](#)

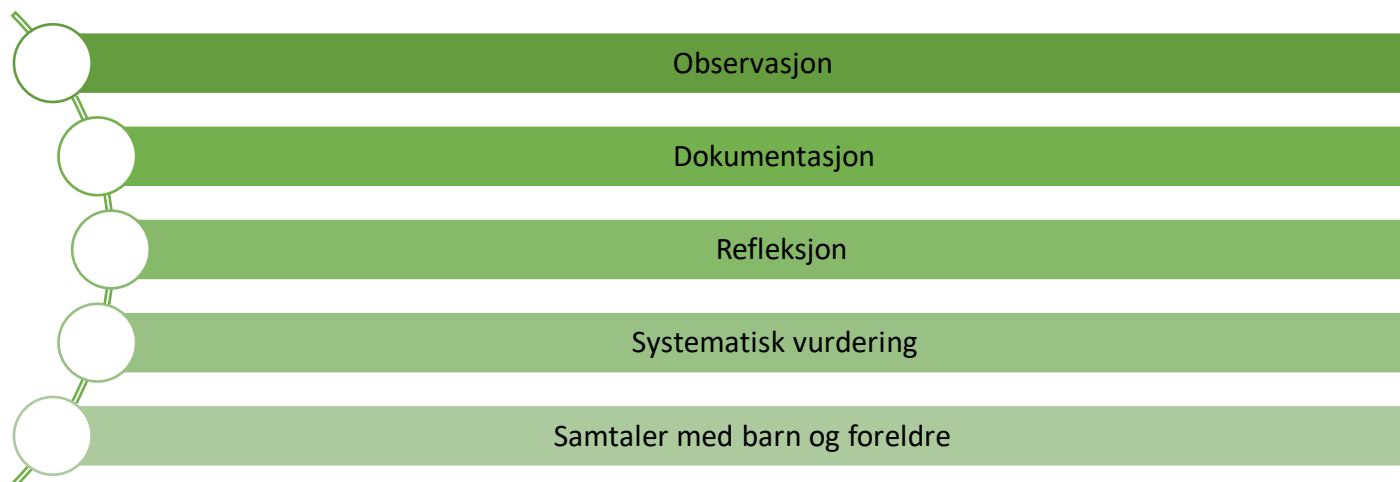
Dokumentasjon & vurdering

Rammeplanen: Barnehagen er en lærende organisasjon der hele personalet skal reflektere rundt faglige og etiske problemstillinger, oppdatere seg og være tydelige rollemodeller. De skal ivareta relasjoner mellom barna i grupper, mellom barn og personalet og mellom personalet og foreldre.

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen.

Personalet skal planlegge pedagogiske innhold, dokumentere prosesser for så å vurdere kvalitet og innhold; det betyr å omsette fra teori til praksis. Gjennom dokumentasjon og vurdering, reflekterer ansatte – sett opp imot praksis, og vurderer arbeidet for ny og forbedret praksis – til barns beste –

Dokumentasjon brukes også som grunnlag for refleksjon og læring.

I Sommerly gjøres dette gjennom:

- Verktøy som EBBA og CLASS
 - Tilbakemeldinger fra barna, foreldre og personalet.
 - Barnehagen involverer SU i arbeidet for tilbakemeldinger på drift og barnehagens innhold
 - Avviksmeldinger og risikovurderinger gjennomføres etter oppsatt plan og års hjul.

Barnehagen bruker Barn- nett som leverandør for vår IK-systemet. Personalet for opplæring av IK systemet. Barnehagen har ansatt driftsleder i 60% stilling for vedlikehold og oppfølging opp av vårt HMS-arbeid

- Periodeplaner og evalueringer etter pedagogiske aktiviteter.

Vurdering av det pedagogiske arbeidet i barnehagen skal gjøres jevnlig. Barnets trivsel og allsidige utvikling skal derfor observeres og vurderes fortløpende, med utgangspunkt i barnets individuelle forutsetninger og kunnskap om barns utvikling og behov. Barnets erfaringer og synspunkter skal inngå i vurderingsgrunnlaget.

Vurderinger om barnegruppens og enkeltbarns trivsel og allsidige utvikling skal dokumenteres når det er nødvendig for å gi barnegruppen og enkeltbarn et **tilrettelagt tilbud**. Det kan gi grunnlag for å tilpasse og videreutvikle det pedagogiske arbeidet.

Samarbeid barnehage og hjem

Et godt og tillitsfullt samarbeid mellom hjem og barnehage er viktig for det enkelte barns trivsel, utvikling og læring. Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene, jf. barnehageloven § 1 og § 4. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling.

I Sommerly barnehage sikrer vi samarbeidet på følgende arenaer:

- Oppstarts samtaler for nye barn
- Foreldremøter
- Foreldresamtaler
- Overgangssamtale ved overføring av barn mellom barnehagens avdelinger
- Overgangssamtale – fra barnehagen til skolen
- Samarbeidsutvalget
- Utdanningsdirektoratets (Udir) brukerundersøkelse gjennomføres årlig

Våre tiltak:

- Daglig kontakt med foreldrene ved levering og henting
- Ansatte gir jevnlig tilbakemeldinger knyttet barnets trivsel, utvikling og læring.
- Ansatte legger ut bilder på ebarnehage
- Menyoversikt legges ut på ebarnehage
- Utviklingssamtale en gang per år, og etter avtale
- Barnehagen har en åpen hjemmeside som gir foreldrene god og oversiktlig informasjon om barnehagen sitt innhold, som periodeplaner, meny, åpningstider m.m.
- Barnehagen har en egen facebook side, som gir innblikk i dagen.

Dersom foreldre har behov for ekstern veiledning, kan barnehagen gi informasjon om ulike hjelpeinstanser som finnes i kommunen. Lillestrøm kommune er opptatt av å komme tidlig inn med riktig tiltak i forhold til barn og familier som trenger bistand.

Vi har to formelle organ for samarbeid mellom hjem og barnehage:

FORELDRERÅDET som består av alle barnehagens foreldre og har som formål å sikre samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen. De skal påse at både barnas og foreldrenes interesser blir ivaretatt.

SAMARBEIDSUTVALGET (SU) består av representanter fra de ansatte, representanter fra foreldrene, samt daglig leder. Samarbeidsutvalgets oppgave er å se til at barnehagen blir drevet innenfor de gitte rammene og være et samarbeidsorgan mellom foresatte, eier og personale. SU skal få anledning til å uttale seg om barnehagens årsplan før den trykkes opp.

Gode overganger i barnas liv

Når barna begynner i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære (KD, 2017).

Tilvenningsperioden

Rammeplanen: Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet skal få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære.

Det er viktig at barnehagen har **gode tilvenningsrutiner for barnet og foreldrene**. Det er i denne perioden grunnlaget for trygghet, tillit og respekt legges.

Barn har et grunnleggende behov for trygghet, forutsigbarhet og stabilitet. Når barn føler seg trygge og ivaretatt, er utgangspunktet for læring det beste. Måten den voksne svarer og bekrefter barna på, er avgjørende for hva barn lærer og hvordan de opplever seg selv. Sensitive, trygge voksne hjelper barna å utvikle seg ut fra sine forutsetninger.

Ved tilvenning av barn i barnehagen er det viktig at barnet får en positiv førsteopplevelse. I den første tiden trenger barnet særlig mye voksenkontakt og mulighet til å knytte seg til en bestemt voksen. Vi har egne rutiner for barnets første tid i barnehagen:

Det er viktig at den faste dagsrytmen overholdes i denne perioden. Det hjelper barnet til å orientere seg i hverdagen, og det skaper trygghet.

Barnets positive identitet utvikles gjennom samspill preget av bekreftelse og anerkjennelse. Hvert barn får sin tilknytningsperson som fungerer som en sikker base og trygg havn for barnet. De voksne skal være fysisk

og følelsesmessig tilgjengelig for barnet, en som barnet kan søke trøst eller kos hos mange ganger i løpet av en dag. En de kan vende tilbake til, når de i eget tempo utvider sin horisont. Sommerly barnehage legger til rette for 3 dager med tilvenning, men ønsker at foresatte særlig med barn under 3 år skal bruke mellom 5 og 10 dager. Hva som er behov under tilvenning for det enkelte barn og familie vil være svært individuelt, men med gode dialoger og opplevelser sammen med barnet og familien under tilvenning skal foresatte og personalet finne gode løsninger for familien.

I Sommerly vi det slik:

- Gi alle nye barn en så god oppstart i barnehagen som mulig ved at de ansatte setter av god tid, skjermer barna ved behov og legger til rette for gode rutiner og trygge rammer.
- Tilvenningsmetoden er basert på forskning og går ut på at foreldrene skal være med barnehagen sammen med barna fra 1-2 ganger i mai før oppstart i august. Det legges til rette for at flere foreldre kommer samtidig med sine barn, og er sammen med personalet på avdeling ca 2 timer per gang. På denne måten blir både barn, foreldre og personalet kjent med og trygge på hverandre. Barnehagen vektet i større grad relasjonstid, og legger opp til at foreldre kan lese seg opp til det praktiske før oppstart.
- Tilvenningsperioden settes ikke opp med et antall dager. Antall dager avklares mellom avdelingsleder og foreldre, etter at de sammen vurderer hva som er barnets behov for foreldrestøtte i barnehagen.
- Oppstarts samtale i løpet av de tre første dagene der foreldrene forteller om barnet sitt og deres behov.
- Vi går gjennom forventninger foreldre og barnehagen har til hverandre, samtykke skjema og øvrige dokumenter som skal sikre personvern og sikkerhet for barn og familier.

Barnehagens tilvenningsplan:

<https://sommerly.no/uploads/1/2/7/5/127553078/tilvenningsplan.pdf>

Trygghetssirkelen

https://sommerly.no/uploads/1/2/7/5/127553078/trygghetssirkelen_2022.pdf

Overgang mellom avdelinger

Overganger skjer også innad i barnehagen. Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe. <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan-for-barnehagen/overganger/innad-i-barnehagen/>

Overganger innad i barnehagen innebærer store forandringer for små mennesker. Barnehagen ønsker å tilrettelegge for trygge overganger.

Dette er punkter barnehagen vurderer ved overføringer:

- Antall ledig plasser på avdelingen
- Barnets alder og modning; sosial modenhet/ samspill/lek med andre barn og robusthet knyttet til å møte større barnegruppe, nye rutiner som er tilpasset barnegruppen på avdelingen.

Alders- og kjønns sammensetning

Barnehagen skal sette sammen barnegrupper på avdelingene som tar hensyn til en balansert kjønns og alders sammensetning, for kommende barnehageår og fremtiden.

Kjente relasjoner fra egen avdeling

Det etterstrebes at barna som overføres til ny avdeling går i følge med et eller flere barn fra egen avdeling. Der hvor det eventuelt ikke gjøres er det andre behov hos barnet som er høyere prioritert. I disse tilfeller har pedagogiske ledere samtale med foresatte før lister med overføringer blir sendt ut. For barn som blir igjen på Byggeklossen og Minsten vil også foresatte ha samtale med pedagogiske ledere i forkant av at lister blir sendt ut, hvor det legges frem hva som ligger til grunn for denne vurderingen.

Fremtidige relasjoner

Frem mot beslutningen av overføringer blir det gjort observasjoner av barn, både innad på egen avdelingen og i lek på tvers med andre avdelinger. Observasjonene gir ansatte informasjon om samspill som *kan se ut til* å videreutvikle seg til å bli *gode fremtidige samspill mellom barn*. Mange av barna har også relasjoner til barn på andre avdelinger fra tidligere år på Minsten/Byggeklossen. Observasjoner viser at barna oppsøker tidligere bekjentskap på tvers, gjerne i utetiden.

Det gjøres også en vurdering på hvorvidt enkelte barn kan ha behov for en pause fra hverandre midt på dagen, altså om barn bør gå på ulike avdelinger. LS og SN tilbringer mye tid sammen, særlig i utetiden. Disse avdelingene samarbeider også på tvers med aldersgrupper; førskolegruppen.

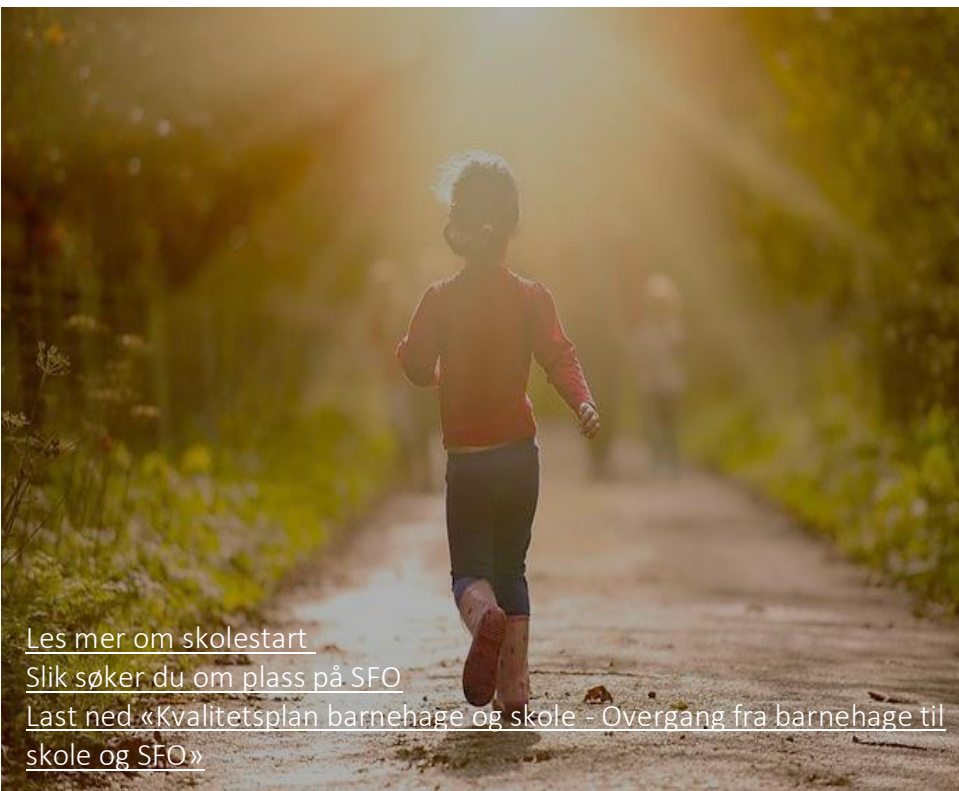
Barn som overføres fra Byggeklossen til Snekkern og Lekestua, og fra Minsten til Byggeklossen er vurdert av pedagogiske ledere på BK og MN, i et samarbeid med øvrig pedagogiske ledere på LS og SN. Dette er både for å ta hensyn til individuelle behov hos barnet i dag, og for vurdering av best gruppesammensetning mht. eksisterende barnegruppe.

Frem mot overføring legger barnehagen til rette for:

- Smågrupper med tanke på overføringer i tiden frem mot august.
- Vi organiserer besøksdager på Lekestua, Snekkern og Byggeklossen i løpet av våren.
- Ansatte på Lekestua og Snekkern vil være sammen med barn og ansatte fra Byggeklossen. Det samme vil gjelde for Minsten til Byggeklossen.
- Mer uformell lek ute og inne på tvers av avdelinger når vi ser muligheter for dette.
- Pedagogiske ledere har overføringssamtaler med hverandre for å sikre viktig overføring av informasjon om barn og behov mellom avdelingene.

Foreldresamtaler

Foreldresamtaler blir gjennomført med alle innen utgangen av mai. Innkalling med dato og klokkeslett kommer. På samtalen er det blant annet rom for å snakke om overgangen og nytt barnehageår. Hvis det er spørsmål eller tanker foresatte ønsker å snakke med ansatte om før denne samtalen, så er det viktig at foresatte ber om tid. Vår erfaring er at det er lurt å ta spørsmål som gjelder overføringer med en gang. Et tett og nært samarbeid mellom foreldrene og barnehagen er viktig. Barnehagen har utarbeidet gode rutiner for å gjøre overgangen så smidig som mulig.

[Les mer om skolestart](#)

[Slik søker du om plass på SFO](#)

[Last ned «Kvalitetsplan barnehage og skole - Overgang fra barnehage til skole og SFO»](#)

Rammeplanen: Barnehagen skal i samarbeid med foresatte og skolen legge til rette for at barnet kan få en trygg og god overgang til skole, og eventuell fritidsordning.

Barnehagen og skolen bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen, deres overgang til – og oppstart i skolen. Barnehagen må ha samtykke fra foresatte for å dele opplysninger om enkeltbarn med skolen.

De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er sammenheng mellom barnehagen og skolen. (Rammeplan 2017)

Alle overganger i barns liv er viktige, det er etter hvert allmenn kunnskap for oss som jobber med eller er opptatt av barn og unge. I august 2018 kom det til og med en ny lov som sier at barnehageeier og skoleeier skal samarbeide om barns overgang fra barnehage til skole og SFO. Det er skolen som har ansvaret for at så skjer. Gode sammenhenger og overganger mellom barnehage og skole dreier seg om et helhetlig opplæringsløp med fokus på barnets behov og hvordan dette kan støttes, ivaretas og utvikles på et tidlig tidspunkt. Det dreier seg også om trygghet i overgangsprosessene, og tilpasset opplæring for det enkelte barn fra dag én.

Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen skal også bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner.

Våre tiltak er:

- De eldste barna går i Stjerneklubben
- Jobbe med en del begreper og situasjoner som barna vil møte i skolen.
- For å sikre en god overgang til skolen, vil barnehagen jobbe med en del begreper og situasjoner som barna vil møte i skolen.
- La barna oppleve skoleforberedende aktiviteter gjennom lek med tall, språk, rytme, bokstaver og mengder.
- Barnehagen tilrettelegger læring i barnehagen på en slik måte at barna innehar grunnleggende sosiale ferdigheter og vil derfor legge stor vekt på samspill, lagarbeid, gruppetilhørighet, turtaking, vennskap, undring og nysgjerrighet
- Å ha fokus på selvstendighet, mestring og ansvarlighet, for eksempel i påkledning, ved toalettbesøk og ansvar for sine eiendeler
- At personalet gir barna gode opplevelser i barnehagen og ute på tur, slik at de blir godt rustet til å ta fatt på nye utfordringer.
- Vi informere skolene om hvilke barn som kommer fra vår barnehage, og deres behov.
- For barn med særskilte behov har vi overgangsmøte der barnehagen, foreldre og skolen deltar.
- Vi har foreldresamtale om våren, der vi snakker om barnet og overgangen til skolen.

Rammeplanen: Kommunene har ansvar for at de ulike tjenestene for barnefamilier er godt koordinert. For at barna og foreldrene skal få et mest mulig helhetlig tilbud til beste for barnas oppvekst og utvikling, kreves det at barnehagen samarbeider med andre tjenester og institusjoner. Tverrfaglig og helhetlig tenkning står derfor sentralt. Både foreldrene og barnehagen kan ha behov for å samarbeide med ulike hjelpeinstanser.

Tidlig innsats innebærer innsats på et tidlig tidspunkt i barnets liv og iverksettelse av tiltak når problemer oppstår eller avdekkes. Barnehagen kan både kompensere for og virke beskyttende for barn som har et vanskelig utgangspunkt. Dette fordrer et personale som har kompetanse til å se barnets behov, som kan gi støtte i lek og legge til rette for et helhetlig og inkluderende barnehagetilbud, og søke hjelp hos andre tjenester når det er påkrevet. Tidlig innsatskompetanse skal sikre at arbeid rundt barn i risiko er godt samhandlet og koordinert.

Fra oppmerksomhet til handling

Personalets kompetanse er avgjørende for å forebygge og oppdage barn som har behov for ekstra støtte i sin utvikling. Som hjelp i dette arbeidet har Nittedal kommune valgt BTI modellen som samhandlingsmodell for å styrke arbeidet med barn, unge og familier. BTI modellen inneholder en handlingsveileder, ulike verktøy og en elektronisk stafettlogg. Denne modellen skal sikre at oppmerksomhet rundt barn i risiko eller barn som strever fører til konkrete handlinger. BTI-modellen skal sikre samhandling og koordinering i arbeidet rundt enkeltbarn og dokumentere effekten av tiltakene.

Barnets perspektiv

Medvirkning står sentralt i BTI-arbeidet. Dette betyr at barn og unge blir hørt og får medbestemmelse i takt med økende alder og modenhet. Undring og observasjon er en viktig del av arbeidet for å få frem barnets perspektiv. I dette arbeidet kan verktøy som barnesamtaler, observasjonsskjema, bekymringsskala og kjennetegn på mulig mistriksel hos barn være aktuelle.

Foreldremedvirkning

Foresatte skal involveres på tidligst mulig tidspunkt. Dette gjelder i alle saker unntatt saker der det er mistanke om at barnet er utsatt for vold eller seksuelle overgrep i hjemmet. Forebyggende arbeid skal skje i nært samarbeid og i forståelse med hjemmet. Foresatte kjenner barnet best og foresattes kunnskap om sitt eget barn har avgjørende betydning for å sikre tidlig innsats.

Tverrfaglig samarbeid

Som offentlig instans har barnehagen mange samarbeidspartnere:

- PPT – Pedagogisk psykologisk tjeneste
- Barnevern
- Helsetjenesten

Målet med Tverrfaglig team er å sikre tidlig, koordinert og helhetlig innsats for barn og unge i Lillestrøm kommune.

Vi drøfter ulike utfordringer foresatte melder fra om eller personalet i barnehagen melder fra om.

Mer informasjon om tverrfaglig team i Lillestrøm:

<https://www.lillestrom.kommune.no/politikk-og-administrasjon/administrasjon/bedre-tverrfaglig-innsats-bti/>

Ved samarbeid må bestemmelsene om taushets- og opplysningsplikt i barnehageloven og annet avtaleverk overholdes.

«Barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder. Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og /eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud».

(Utdrag fra Rammeplan kap.7, 2017)

Barnehagen bruker metoder og verktøy i det allmennpedagogiske tilbudet for alle barn, da vi er særdeles opptatt av å ha et inkluderende miljø for alle barn. (jmf Rammeplanen kap 7, 2017) Derfor blir alle barn hos oss kjent med: visuell støtte i form av bilder og visuell dagtavle.

Klikk på linken, så kommer du til Temaheftet om barn med nedsatt funksjonsevne i barnehagen fra Kunnskapsdepartementet:

https://www.udir.no/globalassets/upload/barnehage/pedagogikk/temahefter/om_barn_med_nedsatt_funksjonsevne_i_barnehagen.pdf

Den pedagogisk-psykologiske tjenesten

PPT skal bidra til at barn, unge og voksne med særskilte behov skal sikres gode opplærings- og utviklingsmuligheter. Barnehagen og foreldre kan få råd, veiledning og kunnskap om barn, med tanke på språk, atferd og/eller utvikling. Etter hvilke tiltak som vurderes samarbeider vi med fysioterapeuter, spesialpedagoger, logoped og ergoterapeuter.

Om PPA i Lillestrøm kommune:

<https://www.lillestrom.kommune.no/skole-og-utdanning/spesialundervisning/oppfolging-av-pp-tjenesten/>

Barneverntjenesten

Barneverntjenesten i Lillestrøm kommune gir nødvendig hjelp og støtte til barn, unge og familier når forholdene hjemme er vanskelige.

Barneverntjenesten skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. Dette betyr at barn og familier får hjelp som virker, de møter trygge og sikre tjenester. Barn og familier blir involvert og har innflytelse på tjenester som er samordnet og preget av kontinuitet. Barnevernets ressurser utnyttes godt og vi sørger for likeverdige tjenester. Videre skal vi sikre at barn, ungdom, foreldre og samarbeidspartnere møtes med åpenhet og respekt og ansvar.

Helsestasjonen

Helsestasjonen følger barn fra fødsel til skolealder og er et kommunalt ansvar. Helsestasjonen gjør en viktig jobb for forebygging og oppfølging av barn i potensielt vanskelige livssituasjoner, og samarbeidet med barnehage, fastlege og barnevern er verdifullt. I samarbeid med helsestasjonen kan barnehagen og foreldrene få råd og veiledning om

- barnets motoriske og psykososiale utvikling
- amming og morsmelk
- vaksinasjon
- ernæring
- språkutvikling
- tannhelse
- foreldrerollen
- samliv
- samspill
- vold, overgrep og omsorgssvikt

Helsestasjonen kan foreslå at det søkes barnehageplass for barn som har særskilt behov for pedagogisk tilbud og være sakkyndig instans ved tilråding om prioritet ved opptak. Helsestasjonen kan være en samarbeidspart for å tilrettelegge tilbudet for barn med særskilte behov.

<https://www.lillestrom.kommune.no/helse-og-omsorg/helsehjelp/helsestasjon/>

Barnehagens digitale praksis

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier.

(Rammeplan for barnehagen, 2017, s. 44)

Personalet skal:

- utøve digital dømmekraft når det gjelder informasjonssøk,
 - ha et bevisst forhold til opphavsrett og kildekritikk og ivareta barnas personvern
 - legge til rette for at barn utforsker, leker, lærer og selv skaper noe gjennom digitale uttrykksformer
 - vurdere relevans og egnethet og delta i barnas mediebruk
 - utforske kreativ og skapende bruk av digitale verktøy sammen med barna.
-
- <https://tf3.no/class-dimensjonene/>
 - <https://www.ebba.app/>